

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 2Sak/3/2022
Identifikačné číslo spisu: 7022200042
Dátum vydania rozhodnutia: 16. marca 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Elena Berthotyová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7022200042.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Berthotyovej, PhD. a členov senátu JUDr. Mariána Trenčana a prof. JUDr. Juraja Vačoka, PhD. v právnej veci sťažovateľa (pôv. žalobca): Q. Z., nar. XX.XX.XXXX, štátna príslušnosť: Pakistanská islamská republika, bez dokladu totožnosti, toho času umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Sečovce, Bitúnková 14, 078 01 Sečovce, Slovenská republika, zastúpeného Centrum právnej pomoci, so sídlom Račianska 1523/71, 810 05 Bratislava, IČO: 30 798 841, Kancelária Košice, Murgašova 3, 040 41 Košice proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava, Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava, Regrútska 4, 812 72 Bratislava (ďalej v texte len ako: Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava), v konaní o správnej žalobe vo veci zaistenia na preskúmanie rozhodnutia žalovaného zo dňa 26. novembra 2021, č.: PPZ-HCP-BA5-285-027/2021-AV, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa proti právoplatnému rozsudku Krajského súdu v Košiciach č. k. 6Sa/2/2022-33 zo dňa 3. februára 2022, takto

r o z h o d o l :

- I. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a .
- II. Účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

O d ô v o d n e n i e

I.
Priebeh a výsledky administratívneho konania

1. Rozhodnutím číslo PPZ-HCP-BA5-285-027/2021-AV zo dňa 26.11.2021 (ďalej na účely rozsudku len „preskúmané rozhodnutie“) žalovaný podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej „ZoPC“), rozhodol o predĺžení zaistenia sťažovateľa (v prvostupňovom konaní žalobca) do 28.04.2022 na čas nevyhnutne potrebný na zabezpečenie výkonu administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky a sťažovateľa ponechal v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov v Sečovciach.

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že dňa 28.10.2021 bola so žalobcom spísaná zápisnica o vyjadrení účastníka konania pred vydaním rozhodnutia o zaistení, v ktorej sa žalobca vyjadril k jeho príchodu na územie Slovenskej republiky, ako aj k dĺžke doby jeho zdržiavania sa na území schengenského priestoru a uviedol priebeh a okolnosti jeho cesty z Pakistanu. Uviedol, že mu v Pakistane nehrozí smrť, z Pakistanu vycestoval z ekonomických dôvodov. O udelenie azylu na území Slovenskej republiky žalobca nežiadal. Pred vydaním rozhodnutia o administratívnom vyhostení a v rozhodnutí o zaistení sa nevyjadril k podkladom a k spôsobu zistenia. Žalobca bol taktiež vypočutý dňa 26. novembra 2021 pred vydaním rozhodnutia o predĺžení zaistenia podľa § 22 ods. 1 Zákona o správnom konaní, kedy v zápisnici o podaní vyjadrenia neuviedol žiadne nové skutočnosti majúce vplyv na priebeh konania. Správnomu orgánu bola dňa 23. novembra 2021 z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov zaslaná informácia k úkonom, ktoré boli so žalobcom vykonané. Žalobca ďalej uviedol, že mu v domovskej krajine (Pakistan) nehrozí smrť a odišiel len z ekonomických dôvodov. O udelenie azylu na území Slovenskej republiky nežiadal. Žalobca bol opätovne vypočutý pred vydaním napadnutého rozhodnutia dňa 26.11.2021, no v zápisnici o podaní vyjadrenia č. PPZ-HCP-BA5-293-026/2021-AV neuviedol žiadne nové skutočnosti majúce vplyv na priebeh konania.

3. Žalovaný ďalej uviedol, že na Kriminologický a expertízny ústav Prezídia Policajného zboru v Bratislave bola zaslaná žiadosť o lustráciu žalobcu, a taktiež bola spracovaná daktyloskopická karta jeho osoby. Po umiestnení v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov bol žalobca umiestnený do karantény na základe platnej vyhlášky Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky. Po vykonaní povinnej karantény bol so žalobcom vykonaný vstupný pohovor, ktorého účelom bolo zistiť jeho totožnosť, počas ktorého žalobca poskytol potrebné informácie k žiadosti o readmisiu prostredníctvom Readmission case management system RCMS Pakistan. Správnomu orgánu bola dňa 24. novembra 2021 z Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov zaslaná informácia ohľadne vykonaných úkonov, za účelom realizácie administratívneho vyhostenia. Vzhľadom ku skutočnosti, že žalobca nedisponuje platným cestovným dokladom, alebo iným dokladom preukazujúcim jeho totožnosť a ani fotokópiou dokladu totožnosti, či cestovného dokladu, bude žalobca spracovaný v RCMS ako typ 3, kde sú poskytnuté identifikačné údaje osoby vo forme odtlačkov prstov. O žiadosti zaslanej cez systém RCMS bude rozhodovať Ministerstvo vnútra Pakistanu na základe poznatkov Národnej databázy a registračného úradu Pakistanu. Všetky postupy sú v súlade s Dohodou medzi európskym spoločenstvom a Pakistanskou islamskou republikou o readmisiu osôb bez povolenia na pobyt. Následne po vydaní náhradného cestovného dokladu prostredníctvom RCMS Pakistan, bude možné zo strany Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov, začať úkony potrebné na výkon vyhostenia žalobcu z územia Slovenskej republiky.

4. Žalovaný uviedol, že žalobca nemá zabezpečené žiadne ubytovanie na území Slovenskej republiky, nemá dostatočné finančné prostriedky a ani si ich nevie zabezpečiť (s poukazom na zápisnice o podaní vyjadrenia žalobcu), je preto preukázané, že žalobca nespĺňa podmienky na postup podľa § 89 ods. 1 zákona o pobyte cudzincov.

5. Po citácii čl. 5 ods. 1 Dohovoru č. 209/1992 Zb. o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej aj „Dohovor“) žalovaný konštatoval, vzhľadom na prebiehajúce konanie o administratívnom vyhostení, ktoré stále trvá, zaistenie žalobcu je v súlade s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, nakoľko zaistenie žalobcu pre účely administratívneho vyhostenia je zákonným pozbavením slobody osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostení z územia Slovenskej republiky.

II.

Konanie na krajskom súde

6. „Sťažovateľ podal proti preskúmanému rozhodnutiu na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu vo veci zaistenia podľa Štvrtej hlavy Tretej časti zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) s nasledujúcimi žalobnými bodmi (§ 182 ods. 1 písm. e/ S.s.p.):

- žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci, keďže sa vôbec nezaoberal súčasnou bezpečnostnou situáciou na území Pakistanu z pohľadu povinnosti dodržiavania čl. 3 Dohovoru a § 81 ZoPC. Vzhľadom na nedostatočne zistenie skutkového stavu veci a neskúmanie prekážok vyhostenia bola následne vec nesprávne právne posúdená,

- namietal, že pokiaľ nie je výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení ani potenciálne možný či prípustný, nie je prípustné ani zaistenie a držanie cudzinca v zaistení, čo za danej situácie znamená porušenie čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru,

- konštatoval zlú bezpečnostnú situáciu v Pakistane, vychádzajúc z informácií uverejnených na internetovej stránke Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky aktualizovaných dňa 10.11.2021, kde Veľvyslanectvo Slovenskej republiky v Teheráne neodporúča turistické cesty do Pakistanu,

- uviedol, že existujú prekážky vyhostenia žalobcu do Pakistanu a neexistuje žiadna tretia krajina, ktorá by ho bola ochotná prijať, keďže žalobca nemal v inej krajine oprávnenie na pobyt a ani sa takýto odsun nezačal. Vyhostenie na územie Pakistanu tak nie je prípustné pre jeho rozpor s čl. 3 Dohovoru a zaistenie žalobcu možno považovať za nezákonné a v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ Dohovoru, pretože nie je predpoklad, že bude prípustné zrealizovať jeho administratívne vyhostenie a naplniť tak účel zaistenia.

7. Na základe uvedeného žiadal, aby krajský súd vydal rozsudok, ktorým zruší napadnuté rozhodnutie žalovaného a nariadi jeho bezodkladné prepustenie zo zaistenia.

8. Krajský súd v Košiciach v konaní podľa ust. § 221 a nasl. S.s.p. pri neformálnom posudzovaní žaloby (§ 206 ods. 3 S.s.p.) zistil, že jej nebolo možné vyhovieť z nasledujúcich dôvodov:

9. Krajský súd poukázal na to, že žalobca neuviedol počas administratívneho konania žiadne, ani približné obavy z bezpečnostnej situácie, navyše tvrdil, že mu nehrozí nič a odišiel kvôli lepšiemu životu z ekonomických dôvodov. Z uvedeného dôvodu správny orgán nemal v tomto pochybnosti a vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení a aj určil krajinu vyhostenia.

10. K namietanému nedostatočne zistenému skutkovému stavu, krajský súd uviedol, že ak žalovaný skutkový stav ustálil na podklade nemenných vyjadrení žalobcu, ktoré tento predniesol v procese rozhodovania o jeho administratívnom vyhostení, jeho zaistení, ako aj predĺžení jeho zaistenia, možno takýto postup žalovaného bez výhrad akceptovať. Krajský súd dodal, že žalobcom namietané objektívne informácie zo stránky ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí o Pakistane vyplývajú poučenia pre turistov idúcich do tejto krajiny. Tiež pripomína, že žalobca podľa vlastných vyjadrení smeruje do Rakúska, a je ekonomickým migrantom.

11. Podľa krajského súdu, žalovaný riadne zistil skutkový stav, zaistil žalobcu a následne predĺžil jeho zaistenie z dôvodu, že je to potrebné v konaní o administratívnom vyhostení z územia Slovenskej republiky, na účel výkonu tohto vyhostenia, pričom existovalo, a naďalej existuje riziko úteku žalobcu. Zákonným dôvodom zaistenia žalobcu je naďalej existencia právoplatného a vykonateľného rozhodnutia žalovaného o administratívnom vyhostení žalobcu č. PPZ-HCP-BA5-285-010/2021-AV zo dňa 28. októbra 2021.

12. Krajský súd prekážky, ktoré by bránili vyhosteniu žalobcu do jeho domovskej krajiny - Pakistanu nenašiel. Aj z obsahu odôvodnenia rozhodnutia žalovaného aj vyjadrenia, ktoré žalobca uviedol v priebehu konania o jeho administratívnom vyhostení, ako aj vyjadrení, ktoré žalobca podal na úrovni konania o jeho zaistení a predĺžení tohto zaistenia (zápisnice zo dňa 28. októbra 2021, a zo dňa 26. novembra 2021) zhodne vyplýva, že v krajine pôvodu (Pakistan) žalobcovi nehrozí mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest a ani prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, z dôvodu zastávania určitých politických názorov, alebo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine. Žalobca taktiež potvrdil, že mu v domovskej krajine nebol uložený trest smrti a že ani nie je predpoklad, aby mu trest smrti uložený bol a z tohto dôvodu, sa preto nemohol alebo nechcel do domovskej krajiny (Pakistan) vrátiť. Žalobca v celom priebehu konania o jeho administratívnom vyhostení, jeho zaistení, ako aj v predĺžení jeho zaistenia nikdy neuviedol zlú bezpečnostnú situáciu v Pakistane, ako dôvod jeho odchodu z tejto krajiny. Žalobca ani opakovane, napriek poučeniu zo strany žalovaného, nevzniesol vo vzťahu k ním získaným podkladom pre jeho rozhodnutia o administratívnom vyhostení, zaistení a predĺžení zaistenia, žiadne námietky a nenavrhol ani ich doplnenie. Z administratívneho spisu taktiež nevyplývajú žiadne náznaky o zmene bezpečnostnej situácie v Pakistane, na základe ktorých, by nebolo možné považovať žalobcovu domovskú krajinu za pre neho bezpečnú. Žalobcovu následnú argumentáciu spočívajúcu v jeho tvrdení, že sa do Pakistanu nechce vrátiť, považuje krajský súd za skresľujúcu, nakoľko túto informáciu je potrebné chápať v kontexte toho, čo uviedol vo svojich predchádzajúcich vyjadreniach v priebehu správneho konania, kedy uviedol, že z Pakistanu odišiel "kvôli lepšiemu životu z ekonomických dôvodov". Ak žalobca na podporu svojej žalobnej argumentácie o nemožnosti jeho

vyhostenia do Pakistanu z dôvodu zlej bezpečnostnej situácie v tejto krajine, odkázal na odporúčania z internetovej stránky Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky a tiež Veľvyslanectva Slovenskej republiky v Teheráne., krajský súd tieto nespochybňuje, avšak z ich označenia „Cestovné odporúčanie“ je zrejmé, že sú určené tým, ktorí uvažujú o návšteve Pakistanu ako turisti v postavení cudzincov. Žalobca vo svojich vyjadreniach označil Pakistan ako krajinu, z ktorej pochádza a kde žil a pracoval. Je preto zrejmé, že informácie o možných rizikách únosov a útokov na cudzincov v Pakistane, nemožno efektívne použiť na situáciu žalobcu.

13. Žalovaný prehľadným spôsobom uviedol, ktoré procesy už prebehli, a s akým výsledkom, ako aj tie, ktoré sa práve realizujú, a na výsledok ktorých sa čaká, pričom vzhľadom na predpokladaný čas ukončenia týchto procesov, predĺžil zaistenie žalobcu na ním určený čas. V danom prípade dôvodom predĺženia doby zaistenia žalobcu bola skutočnosť, že sa žalovanému v stanovenej dobe zaistenia, napriek vykonaným úkonom, nepodarilo ukončiť proces readmisie, pričom ale táto doba neprekročila po sčítaní s predchádzajúcou dobou zaistenia, zákonom povolenú maximálnu dobu zaistenia.

14. Krajský súd uviedol, že sa zaoberal otázkou trvania účelnosti a efektívnosti zaistenia žalobcu aj v čase rozhodovania žalovaného o jeho predĺžení. Zisťoval teda, či aj v čase, kedy žalovaný predĺžil zaistenie žalobcu, boli stále splnené predpoklady jeho vyhostiteľnosti do jeho domovskej krajiny, z toho či Pakistan nie je pre žalobcu štátom, na ktorý sa vzťahujú definíčné znaky vyplývajúce z cit. ust. § 81 ods. 1 a ods. 2 zákona o pobyte cudzincov. Krajský súd v tejto súvislosti poukázal na názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplývajúceho z jeho rozsudku sp. zn.: 10Szak/3/2021 podľa ktorého, účelom zaistenia je realizácia administratívneho vyhostenia, preto účel možno splniť len vtedy, ak je vyhostenie potenciálne možné.

15. Krajský súd uviedol, že preskúmaval napadnuté rozhodnutie žalovaného aj nad rámec žalobných námietok, pričom nenašiel v postupe orgánu verejnej správy, ako aj v napadnutom rozhodnutí pochybenia ani mimo rámca žalobných námietok žalobcu. Krajský súd naopak, vzhľadom na prebiehajúci proces prípravy výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu, takisto konštatuje, že u tohto existuje vzhľadom na jeho predchádzajúce vyjadrenia (odchod do Rakúska), riziko úteku (čl. 15 ods. 1 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2008/115/ES).

16. Krajský súd konštatoval, že závery žalovaného korešpondujú s obsahom administratívneho spisu a napadnuté rozhodnutie žalovaného, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo sú v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, Dohovorom o ochrane ľudských práv a slobôd ako aj Správnym poriadkom. Napadnuté rozhodnutie obsahuje všetky náležitosti podľa § 47 Správneho poriadku, ako aj skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia a je z neho zrejmé, akými úvahami bol žalovaný vedený pri hodnotení dôkazov a ako použil správnu úvahu pri použití správnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval.

17. Pokiaľ ide o dôvody, ktoré žalovaného viedli k nutnosti predĺžiť zaistenie žalobcu dospel k presvedčeniu, že žalovaný potrebu predĺžiť zaistenie žalobcu na čas nevyhnutne potrebný najviac do 28. apríla 2022 odôvodnil spôsobom, ktorý nevzbudzuje pochybnosti o včasnosti a účelnosti administratívnych úkonov technického a organizačného charakteru potrebných pre samotné zabezpečenie vyhostenia žalobcu. Pokiaľ sa skutkové okolnosti, ktoré boli podkladom rozhodnutia o zaistení cudzinca nezmenili (k zaisteniu žalobcu došlo za účelom výkonu administratívneho vyhostenia), postačí pri rozhodovaní o predĺžení doby zaistenia na toto odôvodnenie odkázať a uviesť dôvody, pre ktoré došlo k predĺženiu doby zaistenia, pričom tieto musia byť splnené (viď rozsudok NS SR 10Sza/16/2016). Z predchádzajúceho obsahu odôvodnenia tohto rozsudku je zrejmé, že žalovaný takýmto spôsobom postupoval.

18. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, krajský súd dospel k záveru, že preskúmané rozhodnutie žalovaného ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo je plne v súlade so zákonom o pobyte cudzincov, návratovou smernicou, správnym poriadkom ako i medzinárodnými zmluvami o ochrane ľudských práv. Žalovaný pred jeho vydaním riadne zistil skutkový stav vecí v súlade s ustanovením § 32 Správneho poriadku, odôvodnenie rozhodnutia je dostatočne zrozumiteľné, obsahuje všetky zákonom požadované náležitosti podľa ustanovenia § 47 Správneho poriadku, ako aj uvedené skutočnosti, ktoré boli podkladom pre vydanie rozhodnutia a je z neho zrejmé, akými úvahami sa žalovaný pri hodnotení dôkazov riadil, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov. Správny súd preto dospel k záveru, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, a preto podľa § 229 SSP žalobu ako nedôvodnú zamietol.

III.

Konanie na kasačnom súde

A)

19. Proti rozsudku krajského súdu sťažovateľ v zákonnej lehote podal kasačnú sťažnosť z dôvodov uvedených v

- § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. t. j. krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci,

- § 440 ods. 1 písm. h) S.s.p. t. j. krajský súd sa odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu,

20. Sťažovateľ v nasledujúcich sťažnostných bodoch v súlade s § 445 ods. 1 písm. c) S.s.p. najmä uviedol že:

- v prejednávanej veci celé zisťovanie skutkového stavu - skúmanie prekážok vyhostenia a bezpečnostnej situácie v Pakistane sa v konaní pred žalovaným vôbec neudialo, ale sa začalo až v štádiu súdneho preskúmania, ktoré však nemá byť pokračovaním správneho konania a dodatočným dopĺňaním odôvodnenia napadnutého rozhodnutia. Na tieto nedostatky v konaní mal krajský súd reagovať a napadnuté rozhodnutie mal zrušiť. Tým, že sa krajský súd stotožnil s postupom a napadnutým rozhodnutím žalovaného, pochybil aj samotný krajský súd a vec nesprávne právne posúdil,

- žalovaný sa náležite nezaoberal otázkou potenciality zrealizovania účelu zaistenia, ktorým je výkon rozhodnutia o vyhostení, neskúmal bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa a prekážky vyhostenia už v čase rozhodovania o jeho zaistení, trval na tom, že jeho zaistenie je neúčelné a je v rozpore s čl. 5 ods. f/ a čl. 3 Dohovoru, v tejto súvislosti poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1 Sza/7/2016, 1 Szak/4/2020 a 10Szak/11/2016,

- krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, poukázal na to, že vo svojej žalobe poukázal na viaceré rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré konštatujú povinnosť žalovaného zaoberať sa v konaní o zaistení nie len otázkou legálnosti vstupu a pobytu na území SR z pohľadu postavenia cudzinca a formálnou existenciou vykonateľného rozhodnutia o administratívnom vyhostení ako jediného predpokladu zaistenia, ako aj zohľadnením možných prekážok vrátenia cudzinca, najmä ak tieto vyšli najavo pred alebo po rozhodnutí o zaistení, pretože limitom zaistenia je práve naplnenie účelu cudzinca, teda reálnosť vyhostenia a vyhostiteľnosť cudzinca. V tejto súvislosti namietal, že krajský súd sa napadnutým rozsudkom odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu, najmä od právnych názorov uvedených v rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR sp. zn. 9Sža/23/2010, sp. zn. 10Sža/35/2014, sp. zn. 1Sza/8/2015 ako aj rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II.ÚS 147/2013 a sp. zn. II.ÚS 264/09)

21. Navrhol, aby kasačný súd rozhodol tak, že rozsudok krajského súdu zmení tak, že rozhodnutie žalovaného v celom rozsahu zrušuje a zároveň nariaďuje, aby bol sťažovateľ bezodkladne prepustený zo zaistenia.

B)

22. Žalovaný sa ku kasačnej sťažnosti vyjadril tak, že navrhol kasačnému súdu, aby ju ako nedôvodnú zamietol. Podľa žalovaného sťažovateľa neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré by žalovaný nadobudol presvedčenie, že pochybil pri rozhodovaní o predĺžení zaistenia. Nestotožnil sa s názorom sťažovateľa, že dôvody rozhodnutia dodatočne dopĺňal. S poukazom na tvrdenie sťažovateľa o zlej bezpečnostnej situácii v krajine jeho pôvodu poukázal na to, že v rozpore s takýmto tvrdením sťažovateľ neprejavil vôľu zostať na území SR, a nepožiadaval o žiadnu ochranu na území SR.

IV.

Konanie pred kasačným súdom

23. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky konajúci ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 S. s. p.) postupom podľa § 492 ods. 1 S.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch) dospel k záveru, že kasačná sťažnosť nie je dôvodná. Rozhodol bez nariadenia pojednávania podľa ustanovenia § 455 S.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho správneho súdu. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 16. marca 2022 (§ 137 ods. 2 S.s.p.).

24. V predmetnej veci bolo potrebné predostrieť, že predmetom kasačnej sťažnosti bol rozsudok krajského súdu, ktorým zamietol žalobu, ktorou sa sťažovateľ domáhal ochrany svojich práv proti rozhodnutiu žalovaného o predĺžení zaistenia sťažovateľa podľa § 88 ods. 4 ZoPC, a preto primárne v medziach kasačnej sťažnosti Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd preskúmal rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci kasačného konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie žalovaného, najmä z toho pohľadu, či kasačné námietky sťažovateľa boli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť napadnutého rozsudku krajského súdu.

25. Z obsahu administratívneho spisu kasačný súd zistil, že rozhodnutím žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-285-010/2021-AV zo dňa 28.10.2021 bol sťažovateľ podľa § 82 ods. 1 písm. b/ ZoPC administratívne vyhostený z územia Slovenskej republiky na územie Pakistanskej islamskej republiky (§ 77 ods. 1 ZoPC); podľa § 82 ods. 3 písm. b/ ZoPC mu bol uložený zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu dvoch rokov; podľa § 82 ods. 9 písm. a/ zákona o pobyte cudzincov bolo určené, že lehota zákazu vstupu začína plynúť dňom vykonania administratívneho vyhostenia; podľa § 83 ods. 2 písm. a/ ZoPC nebola určená lehota na vycestovanie a podľa § 55 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „Správny poriadok“) bol vylúčený odkladný účinok odvolania proti tomuto rozhodnutiu.

26. Rozhodnutím žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-285-013/2021-AV zo dňa 28.10.2021 bol sťažovateľ podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ ZoPC zaistený na účel výkonu administratívneho vyhostenia pričom dĺžku doby zaistenia žalovaný stanovil na čas nevyhnutne potrebný, najviac do 27.11.2021 a sťažovateľa umiestnil do Útvaru policajného zaistenia pre cudzincov. Rozhodnutím číslo PPZ-HCP-BA5-285-027/2021-AV zo dňa 26.11.2021 žalovaný podľa § 88 ods. 4 ZoPC rozhodol o predĺžení zaistenia sťažovateľa do 28.04.2022 na čas nevyhnutne potrebný na zabezpečenie výkonu administratívneho vyhostenia z územia Slovenskej republiky a sťažovateľa ponechal v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov.

V.

Citácie dotknutých právnych predpisov

Podľa § 88 ods. 1 písm. b) ZoPC policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia.

Podľa § 88 ods. 4 prvá veta ZoPC štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

Podľa § 90 ods. 1 písm. d) ZoPC policajný útvar je povinný

d) skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

Podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade skonanim ustanoveným zákonom:

f) zákonné zatknutie alebo iné pozbavenie slobody osoby, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie, alebo osoby, proti ktorej prebieha konanie o vyhostenie alebo vydanie.

27. Vo vzťahu k dôvodu kasačnej sťažnosti, že krajský súd rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. g/ S.s.p.) musí kasačný súd s prihliadnutím na zásadu kontinuálneho výkonu štátnej moci (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) zdôrazniť, že doterajšia ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky chápe takto sformulovaný sťažnostný dôvod zakotvený v § 440 ods. 1 písm. g) S.s.p. vo vzťahu k meritu

prejednávanej veci, t. j. na prvom mieste ako nesprávnu aplikáciu právnej normy (hypotéza ako právny skutkový stav a dispozícia) na riadne zistený faktický skutkový stav vyplývajúci z merita veci, na druhom mieste ako nesprávny výber ustanovenia a v neposlednom rade ako nesprávny výber právneho predpisu.

28. Navyše právnym posúdením veci je analytická činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje čiastkové právne závery a spätnou aplikáciou vybranej právnej normy preveruje úplnosť a riadnosť fakticky zisteného skutkového stavu. Toto je základným poslaním správneho súdu pri prieskume zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, pričom nielen situácia „res iudicata“ tvorí rozhodovaciu prekážku ale aj ustálená rozhodovacia prax kasačného súdu ako relevantný precedens v súlade s čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky vytvára zákonodarcom akceptovanú rozhodovaciu prekážku.

29. Sťažovateľ namietal, že krajský súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu (kasačný dôvod podľa § 440 ods. 1 písm. h/ S.s.p.). V tejto súvislosti kasačný súd poukazuje na to, že v zmysle ústavných princípov (čl. 1 ods. 1 veta prvá ústavy Slovenskej republiky) pod ustálenou rozhodovacou praxou je nutné chápať aj doterajšiu rozhodovaciu činnosť Najvyššieho súdu Slovenskej republiky ako odvolacieho súdu (viď bod č. 9) vykonávanú podľa Piatej časti Občianskeho súdneho poriadku.

30. V súvislosti s uvedeným kasačný súd musí zdôrazniť, že v aplikačnom postupe krajského súdu pri rozhodovaní o merite sporu nezistil nedostatky právneho posúdenia v merite veci, ako ani odklon od ustálenej rozhodovacej praxe. K sťažovateľom citovaným rozhodnutiam kasačného súdu je potrebné uviesť, že tieto sa netýkali predĺženia doby zaistenia, ale zaistenia cudzincov z iných právnych dôvodov a na inom skutkovom základe. Rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Sža/31/2014 zo dňa 02.09.2014 sa týka zaistenia cudzinca, ktorý požiadal o azyl, rozhodnutie sp. zn. 1Sza/8/2015 sa týka konfliktu v Sýrii a rozhodnutie sp. zn. 10Szak/11/2016 zo dňa 17.10.2016 sa týka maloletých detí s matkou, kde nebola určená krajina vyhostenia.

31. Sťažovateľ na prvom mieste namietal, že v prejednávanej veci zisťovanie skutkového stavu - skúmanie prekážok vyhostenia a bezpečnostnej situácie v Pakistane sa v konaní pred žalovaným vôbec neudialo, ale sa začalo až v štádiu súdneho preskúmania. Uvedenú námietku vyhodnotil kasačný súd za nedôvodnú a odkazuje nie len na dôvody rozhodnutia žalovaného č. PPZ-HCP-BA5-293-010/2021-AV zo dňa 28.10.2021 o administratívnom vyhostení sťažovateľa, z ktorých jednoznačne vyplýva, že sa prekážkami jeho administratívneho vyhostenia podľa § 81 ods. 2 a ods. 4 ZoPC zaoberal. Konštatoval, že nezistil prekážky administratívneho vyhostenia, čo bolo potvrdené vyjadrením účastníka konania o podaní vysvetlenia zo dňa 28.1.2021, v ktorej neuviedol žiadny dôvod brániaci jeho vyhosteniu do Pakistanu. Poukázal tiež na to, že ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR neevduje Pakistanskú islamskú republiku ako krajinu, kde by prebiehal vojnový konflikt alebo bola zhoršená bezpečnostná situácia v dôsledku bojov. Rovnako tak v rozhodnutí o zaistení č. PPZ-HCP-BA5-293-013/2021-AV zo dňa 28.10.2021 žalovaný vychádzal z vyjadrení sťažovateľa (zo dňa 28.10.2021), že v domovskej krajine mu nehrozí smrť a z Pakistanu vycestoval z ekonomických dôvodov. Obdobne aj v napadnutom rozhodnutí o predĺžení zaistenia žalovaný vychádzal z vyjadrení sťažovateľa zo dňa 28.10.2021 o tom, že mu v krajine pôvodu nehrozí smrť a z Pakistanu vycestoval z ekonomických dôvodov. Žalovaný dodal, že sťažovateľ bol opätovne vypočutý dňa 26.11.2021 pred vydaním rozhodnutia o predĺžení zaistenia, sťažovateľ však nevedol žiadne nové skutočnosti majúce vplyv na prebiehajúce konanie.

32. Hoci predmetom konania pred kasačným súdom nie je rozhodnutie o administratívnom vyhostení sťažovateľa, ale rozhodnutie o predĺžení zaistenia, na tomto mieste považuje Najvyšší správny súd za potrebné poukázať na právne závery vyplývajúce z rozsudku Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 10Szak/14/2021 zo dňa 29.9.2021, v ktorom najvyšší správny súd uviedol, že v konaní o administratívnom vyhostení cudzinca podľa ZoPC ako konaní vedenom z úradnej moci, je cudzinec povinný tvrdiť konkrétne skutočnosti svedčiace o existencii prekážok jeho administratívneho vyhostenia do krajiny, do ktorej má byť vyhostený, resp. neprimeranosti dopadov rozhodnutia do jeho súkromného a rodinného života. Hoci správne orgány nesú zodpovednosť za riadne obstaranie podkladov pre rozhodnutie (§ 32 ods. 1 Správneho poriadku), s ohľadom na špecifiká daného správneho konania správne orgány nie sú schopné vykonať náležité dokazovanie a zabezpečiť dôkazy v prospech cudzinca bez predchádzajúceho tvrdenia cudzinca o existencii prekážok jeho

administratívneho vyhostenia, pretože je to predovšetkým cudzinec, kto disponuje relevantnými informáciami zo svojho života a kto najlepšie môže objasniť z čoho plynie v krajine, do ktorej má byť administratívne vyhostený, ohrozenie jeho života alebo slobody z dôvodov taxatívne vymedzených v § 81 ods. 1 a 2 ZoPC. Pokiaľ ide o bremeno tvrdenia v administratívnom konaní o vyhostení cudzinca pri posudzovaní existencie prekážok administratívneho vyhostenia, to zaťažuje cudzinca, v ktorého vlastnom záujme je objasniť všetky okolnosti, pre ktoré nemôže byť administratívne vyhostený, resp. prečo by malo byť jeho právo na rešpektovanie súkromného a rodinného života prevážiť nad inými záujmami a hľadiskami. Pokiaľ ide o bremeno dôkazné, to je už výraznejšie rozložené medzi cudzinca a správny orgán. Tvrdiť jednotlivé fakty o existencii prekážok administratívneho vyhostenia je povinný primárne cudzinec, no správny orgán je povinný zabezpečiť k tvrdeniu cudzinca o existencii prekážok administratívneho vyhostenia maximálne možné množstvo dôkazov a správ o krajine, do ktorej má byť administratívne vyhostený, a to tých, ktoré podporujú tvrdenia cudzinca ako aj tých, ktoré tvrdenia cudzinca vyvracajú.

33. V preskúmvanej veci mali správne orgány k dispozícii informácie, ktoré im uviedol sťažovateľ počas výsluchu. Z nich vyplynulo, že z Pakistanu vycestoval z ekonomických dôvodov. Na priamu otázku, či žiada o udelenie azylu na území Slovenskej republiky odpovedal, že nežiada.

34. V žalobe ako aj v kasačnej sťažnosti sťažovateľ poukazuje na zlú bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu bez toho, aby uviedol, akým konkrétnym spôsobom sa ho zlá bezpečnostná situácia týka najmä vo vzťahu k zákonným požiadavkám vymedzených v ustanoveniach § 81 ods. 1, 2 ZoPC, ktoré sú definované ako prekážky administratívneho vyhostenia. Treba tiež zdôrazniť, že počas administratívneho konania nekonštatoval zlú bezpečnostnú situáciu v Pakistane, ako dôvod jeho odchodu z tejto krajiny.

35. Pokiaľ teda sťažovateľ vytýkal správnym orgánom nedostatočne zistený skutkový stav, dokonca tvrdí, že žalovaný sa situáciou v Pakistane vôbec nezaoberal, Najvyššiemu správne súdu Slovenskej republiky neostáva než konštatovať, že správne orgány (ani krajský súd) nemohli zohľadniť iné okolnosti, než tie, ktoré od sťažovateľa výsluchom získali; tieto zistenia pritom pre elementárnu úvahu o danej otázke postačovali. Najvyšší správny súd nemohol s poukazom na dôvody uvedené v bode 30 tohto rozsudku prisvedčiť dôvodnosti kasačnej sťažnosti, že k zisťovaniu skúmania prekážok vyhostenia a bezpečnostnej situácie v Pakistane sa v konaní pred žalovaným vôbec neudialo. Kasačný súd má za to, že udialo, avšak pokiaľ nebola v správnom konaní zistená existencia prekážok jeho administratívneho vyhostenia práve pre nedostatok takéhoto tvrdenia zo strany sťažovateľa, nebolo možné žalovanému vytknúť výsledok takéhoto posudzovania, pretože ten sa odvíjal od tvrdení sťažovateľa.

36. Sťažovateľ sa nestotožnil s právnym posúdením žalovaného v preskúmvanom rozhodnutí, tak aj krajského súdu v rozsudku, a namietal, že došlo k predĺženiu jeho zaistenia bez toho, aby sa žalovaný náležite zaoberal otázkou potenciality zrealizovania účelu zaistenia, ktorým je výkon rozhodnutia o vyhostení, žalovanému opätovne vyčítal, že neskúmal bezpečnostnú situáciu v krajine pôvodu sťažovateľa a prekážky vyhostenia už v čase rozhodovania o jeho zaistení, trval na tom, že jeho zaistenie je neúčelné a je v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f/ a čl. 3. Dohovoru.

37. V tejto súvislosti kasačný súd považuje za nevyhnutné uviesť, že si je vedomý mimoriadnosti inštitútu zaistenia a jeho predĺženia a vo svojej judikatúre zohľadňuje, že sa fakticky jedná o obmedzenie (v závislosti na povahu, dĺžku, dôsledky a spôsob zaistenia), dokonca pozbavenie osobnej slobody človeka. Ide tak o citelný zásah do jedného zo základných práv jednotlivca, zaručeného čl. 8 Charty (a vo všeobecnej rovine aj článok 7 ods. 1 Charty, ktorý môže byť prípustný len za podmienok prísne vymedzených nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom.

38. Krajnej povahy tohto inštitútu si bol napokon vedomý aj zákonodarca, a preto ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov (nadväzujúcim na obdobnú úpravu v článku 15 ods. 6 návratovej smernice) striktne obmedzil dobu, po ktorú je možné cudzinca obmedziť na slobode najviac na šesť mesiacov, respektíve ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny alebo výkon trestu vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu,

že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov.

39. K námietke sťažovateľa, že žalovaný sa náležite nezaoberal otázkou potenciality zrealizovania účelu zaistenia, ktorým je výkon rozhodnutia o vyhostení, kasačný súd považuje za dôležité opätovne zdôrazniť, že sťažovateľ v priebehu konaní, ktoré predchádzali samotnému rozhodnutiu o predĺžení doby zaistenia, teda v konaní o administratívnom vyhostení, ani v konaní o zaistení pred správnymi orgánmi neuviedol žiadne konkrétne okolnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že mu v Pakistane hrozí nebezpečenstvo, ktoré by predstavovalo prekážku jeho administratívneho vyhostenia.

40. Dokonca v zápisnici o podaní vyjadrenia sp. zn. PPZ-HCP-BA5-285-009/2021-AV zo dňa 28.10.2021 na otázku, či mu hrozí v krajine pôvodu, z ktorej pochádza prenasledovanie z rasových, národnostných alebo náboženských dôvodov, zastávania určitých politických názorov alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine mučenie, kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie alebo trest odpovedal, že mu nič nehrozí, odišiel kvôli lepšiemu životu z ekonomických dôvodov. Z týchto vyjadrení sťažovateľa vychádzal aj žalovaný v konaní o zaistení sťažovateľa, keď v rozhodnutí č. PPZ-HCP-BA5-285-013/2021-AV zo dňa 28.10.2021, ktorým bol sťažovateľ podľa ustanovenia § 88 ods. 1 písm. b/ ZoPC zaistený na účel výkonu administratívneho vyhostenia uviedol, že vychádzal z vyjadrení sťažovateľa, že mu v domovskej krajine nehrozí smrť a z Pakistanu vycestoval z ekonomických dôvodov.

41. Námietka sťažovateľa spočívajúca vo všeobecnom tvrdení o zlej bezpečnostnej situácii v krajine je natoľko neurčitá a všeobecná, že iba na jej základe nebolo možné dospieť k záveru o pravdepodobnosti (možnosti) existencie prekážok vycestovania, ktoré by predstavovali prekážku jeho vyhostenia, a tým by spochybnili účelnosť jeho zaistenia a aj následného predĺženia doby zaistenia. Pretože ako samotný sťažovateľ uvádzal, v Pakistane mu nič nehrozí, z krajiny pôvodu odišiel kvôli lepšiemu životu z ekonomických dôvodov.

42. Preto pokiaľ žalovaný rozhodol o predĺžení doby zaistenia z dôvodu, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad, pričom táto doba neprekročila po sčítaní doby zaistenia zákonom povolenú maximálnu dobu zaistenia, rozhodol v súlade so zákonom.

43. Kasačný súd uzatvára, že s poukazom na okolnosti daného prípadu, ktoré spočívali v uprednostnení záujmu spoločnosti na ochrane verejného poriadku a bezpečnosti pred záujmami a právom jednotlivca na osobnú slobodu, na základe vyššie uvedených úvah dospel k záveru, že námietky, ktorými sťažovateľ spochybňuje predmetné rozhodnutie krajského súdu, neboli spôsobilé spochybniť správnosť rozsudku krajského súdu ani zákonnosť rozhodnutia žalovaného. Tieto boli obdobné ako námietky, ktoré žalobca namietal už v prvostupňovom konaní a s ktorými sa krajský súd náležite vypořiadal a dospel k správneému záveru, že rozhodnutie žalovaného bolo vydané v súlade so zákonom, je riadne odôvodnené a žalovaný v ňom dostatočným spôsobom vyjadril svoje úvahy relevantné pre rozhodnutie o predĺžení doby zaistenia sťažovateľa.

44. Preto, ak krajský súd dospel k právneému záveru totožnému so záverom žalovaného a rozhodol, že preskúmaným rozhodnutím žalovaného správneho orgánu nedošlo k porušeniu zákona a chránených záujmov žalobcu, tento jeho názor považoval aj kasačný súd, z dôvodov uvedených vyššie, za správny. Z uvedených dôvodov Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť podľa § 461 S. s. p. ako nedôvodnú zamietol.

45. O náhrade trov kasačného konania rozhodol Najvyšší správny súd Slovenskej republiky tak, že sťažovateľovi, ktorý v tomto konaní nemal úspech, ich náhradu nepriznal (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 167 ods. 1 S. s. p.) a žalovanému ich nepriznal, lebo to nemožno spravodlivo požadovať (§ 467 ods. 1 S. s. p. a analogicky podľa § 168 S.s.p.).

46. Senát Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky prijal rozsudok jednomyseľne (§ 139 ods. 4 S.s.p.).

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku opravný prostriedok n i e j e prípustný.